

Poitsilanmaan Luontoyhdistys Kuikka ry
 Juha Juuti
 Käypöpolku 4 as.4
 54120 PULP
 Puh. 0500221213
 Email: juha.juuti@ruokolahtelainen.net

juha.juuti@lut.fi
 Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry
 Katariinantori 6
 53900 Lappeenranta
 Puh. 05 4117358
 Email: saimaa@sll.fi

**Muistutus
 rantayleiskaava-
 ehdotuksesta**

12.12.2007

Ruokolahden kunta
 Virastotie 3
 56100 RUOKOLAHTI

Sisällysluettelo

MUISTUTUS RANTAYLEISKAAVA EHDOTUKSESTA	2
Alueen luonto ja luonnonarvojen merkittävyys	2
Suojeluesitys ympäristöministeriölle	2
Rantarakentamisen vaikutusten arviointi ja lintudirektiivin (79/409/ETY) merkitys	3
SELVENNYS KUNNAN ESITTÄMÄÄN VASTINEESEEN	3
Kasvilajisto ja ympäristövaikutusten arviointi	3
Suuri Paljärven kuikat	4
RANTAYLEISKAAVA EHDOTUKSEN TARKASTELU	5
Muunnettu rantaviiva Suuri Paljärvellä	6
Tornator Oy	6
Hellsten	6
Saukkola	6
Tarkastelu ja perustelu sille, että Tornatorille ei tule osoittaa lisää rantarakennuspaikkoja	8
Kaavamerkinnot Suuri Paljärvellä	9
RANTAYLEISKAAVA EHDOTUKSEN MUUT KOHTEET	10
Kohde numero 291 Alajokivarressa	10
LOPPUYHTEENVETO	11
LIITTEET	

MUISTUTUS RANTAYLEISKAVAEHDOTUKSESTA

Rantayleiskaavaehdotuksessa ei ole huomioitu Suuri Paljärven alueen merkittäviä luontoarvoja. Tämänhetkisessä ehdotuksessa ei mitoitusta ole muutettu, vaan se pohjautuu aiempaan rantayleiskaavaesitykseen.

Koska kyseessä on merkittäviä luontoarvoja sisältävä alue, tulee mitoitustavastana käyttää 3 rakennuspaikkaa/muunnettu rantaviivakilometri.

Alueen luonto ja luonnonarvojen merkittävyys

Suuri Paljärvi on karu kirkasvetinen järvi, jonka ranta-alueet muodostuvat lukuisista kapeista lahdista, salmista, niemistä, pienistä saarista ja luodoista. Rantavyöhykkeen metsät muodostuvat karuista pienten harjujen kirjomista kangasmetsistä ja valkoselkätikalle soveltuvista lehtimetsien laikuista (koivu, tervaleppä, harmaaleppä, raita, haapa ja pihlaja). Rantametsät ja rannat ovat paikoin kärsineet voimaperäisestä metsätaloudesta ja ojituksista, huonontaan vedenlaatua järven matalissa lahdissa ja linnuston pesimäolosuhteita rantavyöhykkeen metsissä. Vesistön kasvilajisto on tyypillistä karujen vesien lajistoa, joka on herkkä pienellekin lisäkuormitukselle, joka vaikuttaa järven tilaa huonontavasti. Näin ollen rantavyöhykkeellä tulee olla riittävän leveä (25m) suojavyöhyke, jotta turvataan monimuotoisen luonnon säilyminen tällä karulla kirkasvetisellä järvellä.

Alueelta on tehty uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien kartoitus vuosina 2002–2006. Liitteessä 1 on lueteltu Suuri Paljärven rantavyöhykkeen välittömässä läheisyydessä havaitut uhanalaiset ja rauhoitetut lajit. Kasvilajistosta on tehty kesällä 2007 lajilistataulukko liite 2. Kyseessä olevat lajiluettelot ilmentävät hyvin alueen luontoarvojen merkittävyyttä tällä karulla kirkasvetisellä järvellä ja sen rantavyöhykkeen metsissä. Siksi on tärkeää säilyttää nämä vielä rakentamattomat rantavyöhykkeet luonnonomaisina turvaamaan luonnon monimuotoisuuden säilyminen tällä arvokkaalla luontoalueella myös tuleville sukupolville.

Laskettaessa uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien listasta Suuri Paljärvellä esiintyvät lajit, niin huomataan, että alueella esiintyy suojelullisesti arvokkaita lajeja (69kpl) paljon. Tämä merkitsee sitä, että alue on luonnonsuojelullisesti merkittävä ja arvokas alue.

Alueen linnusto on monipuolinen ja runsas, sitä ilmentää hyvin myös Suomen linnut CD –facta teoksesta saatava ko. alueen lintulajien esiintymistä koskeva lista, jossa lajimääräksi saadaan 173 lintulajia.

Suojeluesitys ympäristöministeriölle

Monimuotoisen luonnon turvaamiseksi on Suuri Paljärven alueesta tehty ympäristöministeriölle ja Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle suojeluesitys, jolla pyritään suojelemaan alueen arvokkaita luontokohteita ja vielä rakentamaton rantavyöhyke 25 metriä leveänä kaistana. Yksityisten maanomistajien alueet on inventoitu ja **ympäristöministeriö on hyväksynyt suojeluesityksen ja todennut alueen olevan valtakunnallisestikin merkittävän.**

Suojelukokonaisuus on merkittävä (ohessa linkki, josta löytyy koko suojeluesitys pdf -tiedostona <http://juuti.pp.fi/METSO%20JULKINEN/Esitys%20METSO%20ohjelmaan%20ymparistoministeri%20o-10-11-2007.pdf>), sillä pelkästään yksityismaita tulisi suojeluun noin 100 ha, valtionmaata noin 50 ha ja yhtiön maita noin 35 ha. Suojelualan merkitystä korostaa sekin, että 6 kilometrin päähän kaakossa sijoittuu toinen suojelullisesti arvokas luontokohteiden ketju: Vaahteruksen suunnalla ympäristöministeriö on hyväksynyt suojeluun yksityismaata noin 20 ha. Lisäksi suojeluun on esitetty seutukaavan SL-varauksella olevaa Kynskaivon aluetta (n. 30 ha) ja jo aikoinaan Naturaan ehdolla ollut Mäkrämäkeä (n. 30 ha). Suuri Paljärven ja Vaahteruksen suunnan suojelualan kokonaislaajuus olisi runsaat 250 ha.

Suuri Paljärven alueelle ja sen välittömään läheisyyteen muodostuisi suojelullisesti tärkeä suojelualueiden kokonaisuus, jonka toteutumisesta **ei saa vaarantaa kaavoituksella**, vaan aluetta koskevan **rantakaavan tulee edistää ja turvata alueen suojelua**.

Esitellessämme ympäristöministeriön luonnonsuojeluvalvojalle (Pekka Salminen) alueen suojeluarvoja ja kertoessamme, että aluetta uhkaa rantakaava, **totesi luonnonsuojeluvalvoja, ettei rantakaavalla saa vaarantaa suojelualueen muodostumista**.

Rantarakentamisen vaikutusten arviointi ja lintudirektiivin (79/409/ETY) merkitys

Kuikka ry on vuosina 2002–2006 tehnyt 42 järveltä seurantatutkimuksen, jossa laskettiin alueen kuikkakanta mahdollisimman tarkasti. Tutkimuksessa havaittiin Suuri Paljärvi alueen järvistä merkittävimmäksi kuikan kannalta. Rantarakentamisen vaikutus kuikkakantaan käy ilmi seurantatutkimuksesta liite 3.

Suuri Paljärven kuikkakanta on erityisen tärkeä koko alueen kuikkakannan säilymisen kannalta, joten on ensiarvoisen tärkeätä suojella alueen kuikkakantaa erityistoimenpitein.

*”Kaiken kaikkiaan KHO:n päätös tukee esittämiämme vaatimuksia alueen merkittävien luontoarvojen turvaamisesta ja suojelemisesta rantarakentamiselta, sillä **kuikka on Euroopan yhteisön luonnonvaraisten lintujen suojelusta antaman direktiivin eli lintudirektiivin (79/409/ETY) liitteen I mukainen erityisesti suojeltava laji**. Direktiivin artiklan 4 mukaan liitteessä I mainittujen lajien **elinympäristöjä on suojeltava erityistoimin**, jotta varmistetaan lajien eloonjääminen ja lisääntyminen niiden levinneisyysalueella. Kyseisen artiklan 4 kohdassa jäsenvaltio velvoitetaan ryhtymään erityissuojelualueilla ja niiden ulkopuolella suojelua tarkoittaviin toimenpiteisiin.”*

SELVENNYS KUNNAN ESITTÄMÄÄN VASTINEESEEN

- Kasvilajisto ja ympäristövaikutusten arviointi

Seuraavassa suora lainaus huomautuksestamme, ”*Alueelta tehty kasvilajiston inventointi (Kuikka ry ja Jouko Sipari; lajiluettelo liite 1) osoittaa lajiston tyypilliseksi karujen vesien ja karujen kangasmetsien lajistoksi. Tällaisten karujen alueiden kasvit ovat herkkiä pienillekin vedenlaadun ja maaston olosuhteiden muutoksille. Lajiluettelosta näemme, että useamman havainnoitsijan myötä lajeja havainnoidaan enemmän ja näin ollen harvinaisia lajeja havaitaan myös enemmän.*” Tässä vertailussa korostuu alueen herkkä luonne ja herkkyys lisärakentamisen tuomalle kuormitukselle. Kun aikaa on käytettävissä huomattavasti runsaammin ja kokeneita (vuosikymmeniä kestänyt lintu- ja kasviharrastus) havainnoitsijoita enemmän, on havainnoitujen ja myös harvinaisten lajien määrä tietysti suurempi ja luotettavampi; esimerkkilajeina mainittakoon kämmeistä **valkolehdokki**, **maariankämme** ja **yövilkka** tai vaikkapa talvikeistä **sarjatalvikki**, **tähtitalvikki**, **pikkutalvikki** ja lisäksi mm. **metsälehmus**, **mäntykukka**, **näsiä** ja **suomenlumme eli pikkulumme**.

Koska esitetyn mukainen tiheä rantakaava lisää merkittävästi rantarakennuspaikkoja järvelle, tulisi se lisäämään huomattavasti liikettä järvellä sekä heikentäisi merkittävästi alueen tämänhetkistä tilaa. Järven vaikutuspiiriin tulisi lähes kaksinkertainen määrä ihmisiä ja, jos oletetaan, että yhtä rantarakennuspaikkaa kohden olisi normaali perhe (vanhemmat ja 2 lasta) ja muutama kesävieras (2 henkilöä) niin kesäkaudella tulisi merkittävästi (21x6=126) lisääiriötä alueen herkälle luonnolle.

Vastineessa esitetty viittaus **uhanalaiset ja rauhoitetut lajit liitteeseen**, on ihmetelty mitä aluetta esitetty luettelo koskee. Jos liitteen tulkinnassa on ollut ongelmia, miksei ole kysytty tarkennusta ja lisäselvennystä asiaan? Kaikissa asiapapereissa on ollut yhteystiedot sähköpostiosoitteineen sekä puhelinnumeroineen tarkennusta ja lisätietoja varten.

Esitän tässä tarkennuksen ja perustelun **uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien liitteeseen.**

Koska kyseinen rantakaavaehdotus lähes kaksinkertaistaa järven rantarakennuspaikkojen määrän ja esitetyt uudet rantarakennuspaikat sijoittuvat lähes koko järven pituudelle, tulee rantarakennuspaikkojen vaikutus koskettamaan koko järveä. Tästä syystä myös ympäristövaikutusten arviointi (YVA) tulee tehdä koko järveä koskien. Kunnan kaavoitusohjeessakin määritetään rantavyöhykkeen leveydeksi 200m, jolta myös vaikutusten arviointi tulee suorittaa. Uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien luettelossa sarake SP kertoo Suuri Paljärven rantavyöhykkeellä ja sen välittömässä läheisyydessä olevat lajit, jotka tulee huomioida ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA). **Uhanalaisten ja rauhoitettujen lajien korkea (69kpl) määrä** kertoo selkeästi, että **alue on luonnonsuojelullisesti merkittävä ja arvokas alue.**

Kunnan teettämässä ympäristövaikutusten arvioinnissa (YVA) on arvioitu vain osa-alueita, mikä ei anna oikeaa kuvaa koko järven tilaa arvioitaessa.

- Suuri Paljärven kuikat

Selvennys ja oikaisu laskentatulosten tulkintaan rantakaavan huomautuksen liitteeseen 3, taulukossa 1 sarake Pesintäreviirit, ilmaisee kunkin järven alueelta seurannan aikana havaitut pesintäreviirit. Osalta järvistä on tiedossa pesintäreviirien määrät ja paikat hyvinkin pitkältä ajalta, esimerkiksi Suuri Paljärveltä pesintäreviirit ovat tiedossa jo 1960 luvulta saakka. Pesintäreviirien ja pesivien parien ero kuvaa vaihteluväliä eri vuosien välillä ja muutosta järvellä pidemmällä aikavälillä. Pesintäreviireihin ei ole otettu mukaan uusintapesinnän vuoksi siirtynyttä pesintäpaikkaa, vaan se on laskettu kuuluvaksi kyseisen alueen reviiiriin. Reviiirien ja pesivien parien määrää tarkastelemalla havaitaan, että rantarakentaminen on jo vaikuttanut Suuri Paljärven kuikkakantaan ainakin yhden parin verran. Tähän on syynä 1980 luvulla tehty rantakaava, joka on vähentänyt rantarakentamisesta johtuen kuikan pesinnälle soveltuvia pesäpaikkoja ja lisännyt liikettä ja häiriötä järvellä.

”Koko järvelle laskettu pesintätiheys on Kuikan aineiston mukaan lähes 3 paria/100ha. Valtakunnallisissa laskennoissa on parhaimmilla kuikkajärvillä Pohjois-Savossa pesimätiheydeksi arvioitu noin 0,7 paria/100ha. Laskennoissa onkin oleellista erottaa järvellä pesimättömät parit pesivistä pareista. Lisäksi pesinnän uusivat parit on myös tunnistettava, jotta järven todellinen pariluku ei nouse liian korkeaksi.” Tässä esitetty tulkinta, että pesintätiheys on lähes 3paria/100ha, on siinä mielessä virheellinen, että yksittäistapausta ei voi suoraan verrata suuremman havaintoaineiston pohjalta tehtyyn laskennalliseen arvioon Pohjois-Savon parhaiden kuikkajärvien paritiheyksiin (0,7 paria/100ha), vaan vertailun pohjana tulee käyttää seurantatutkimuksen keskiarvotiheyttä 1,15.

Esimerkkinä esitän yksittäistapausten Mäntylammelta, jonka pinta-ala on 15,3ha ja pesiviä pareja 1. Tästä saadaan tiheydeksi 6,5 paria/100ha. Aineistoa ei täten voi vertailla suoraviivaisesti yksittäisen seurantakohteen perusteella ja tehdä siitä johtopäätöstä, että laskentaa ei ole tehty oikein, koska paritiheydet ovat huomattavasti korkeampia mitä valtakunnallisten laskentojen parhaiden alueiden arvot ovat.

Vastineessa todetaan seuraavaa *”YVA -työn yhteydessä todettiin kolme pesivää paria todettujen poikueiden perusteella. YVA -työn yhteydessä rajatut kuikille tärkeät pesimäalueet perustuvat Suuri Paljärvellä todettuihin kuikkien poikasreviireihin ja maastossa tehtyihin rantabiotooppien analyysihin. YVA -raportissa on todettu merkittävät kuikkien pesimäalueet Suuri Paljärvellä.”*

Esitetyssä raportissa kannanarviointi on tehty selkeästi alakanttiin, koska tulkintana on käytetty vain reviireitä, joilta on havaittu poikasasia. Tämä yksipuolinen tulkinta vinouttaa selkeästi kannanarviointia ja johtaa liian alhaiseen lopputulokseen. Koko järven kannanarviointiin tarvitaan enemmän seurantaa ja useamman vuoden laskentatuloksia, jotta voidaan määrittää järven todellinen kuikkapopulaatio. Arvioinnintekijän olisi pitänyt perehtyä myös aiemmin tehtyihin laskentamenetelmiin ja tuloksiin, jotta kannanarvio olisi lähempänä todellista järven kuikkakantaa.

Esitän seuraavaksi selvennyksenä minkälaisen kannanarvion tuloksen saa, kun käyttää aiemmin tehtyjä tutkimustuloksia ja laskentamenetelmiä kannanarvion tukena. Menetelmänä käytän **Raimo Pakarisen** Pro gradussa mainittuja menetelmiä ja laskentatuloksia.

YVA -raportin tekijän laskennassa järvellä havaittiin 18 kuikkaa ja niistä tulkittiin 3 varmaa pesivää paria poikasreviirien perusteella. Tässä esimerkkitapauksessa käytän kannanarviointiin *Nilssonin (1977)* laskentamenetelmää, jossa on määritetty aikuiskuolleisuus ja sitä korvaava poikastuotto, sekä nuorten lintujen vuosikuolleisuus. Laskennassa havaittiin järvellä 18 kuikkaa, josta pitäisi selvittää kuinka suuri osa kuikkista on nuoria pesimättömiä kuikkia. Pakarisen tutkimuksen pohjalta saadaan poikastuoton vaihteluväliksi 0,37–0,47 ja Nilsson esittää nuorten lintujen vuosikuolleisuudeksi 22 % seuraavaan kesään asti ja siitä eteenpäin 11 %, joka on sama kuin aikuisten lintujen vuosikuolleisuus. Koska nuoret linnut eivät syntymävuotta seuraavana vuonna vielä muuta talvehtimisalueilta pesimäalueelle, koostuvat pesimäalueella olevat nuoret linnut 3kv ja 4kv ikäisistä linnuista. Oletuksena käytetään Nilssonin aineiston pohjalta, että 5kv ikäiset linnut ovat jo lisääntymiskykyisiä yksilöitä.

Ensimmäisen vuoden jälkeen poikasten määrä paria kohden on $0,37 - (0,37 \times 0,22) = 0,2886$

Toisen vuoden jälkeen (3kv) poikasten määrä paria kohden on $0,2886 - (0,2886 \times 0,11) = 0,2568$

Kolmannen vuoden jälkeen (4kv) poikasten määrä paria kohden on $0,2568 - (0,2568 \times 0,11) = 0,2285$.

Nilssonin aineiston pohjalta voidaan arvioida nuorten lintujen osuudeksi 3kv ja 4kv arvojen keskiarvo 0,2427 (prosentteissa 24,27 %). Ja vastaavasti 0,47 poikastuotolla arvo olisi 0,3083, prosentteissa 30,83 %).

Nuorten kuikkien osuudeksi tulisi 0,37 poikastuotolla $18 \times 0,2427 = 4,37$ ja 0,47 poikastuotolla $18 \times 0,3083 = 5,55$. Tästä saadaan pesivien parien määräksi 6,23 - 6,82.

Arvioitaessa järven todellista pesivien parien määrää, voidaan olettaa, että todellinen kanta on lähempänä 6 kuin 3 paria. Tekemässämme laskennassa pesivien parien määrät on tarkistettu maastosta huolellisesti, ja pesivien parien määrä on ollut 4 - 6 parin välillä ja keskiarvo on 4,88, josta voidaan luotettavasti todeta, että järven pesivien parien määrä on **vähintään 5 paria**.

Suuri Paljärven tiheä kuikkakanta selittyy järven otollisista olosuhteista. Rannat ovat monimuotoisia ja rantaviivaa on suhteessa järven pinta-alaan paljon. Pesintärannoista avautuu riittävän laaja ja aukea selkävesi turvalliselle pesältä poistumiselle ja ruokailulle.

Tekemämme tutkimuksen aikana (2002...2006) varmistetut pesintäreviirit sijaitsevat seuraavilla alueilla: KR1 Saunasaaren alueella, KR2 Kuikkalahden alueella, KR3 Kynäsaari – Hoikansalmi alueella, KR4 Litsaaren alueella, KR5 Kaupinniemi – Ritolahti – Pitkäniemi alueella, KR6 Pienisaari – Pentinsaari – Honkaho alueella. Reviiri numero KR7 sijoittuu järven länsipäättyyn, jolta ei ole löytynyt varmaa pesintänä tulkittavaa havaintoa laskentakaudelta, mutta aiempina vuosikymmeninä on runsaasti havaintoja onnistuneesta pesinnästä ennen alueen mökkiintymistä. Tämänhetkisistä pesintäreviireistä ongelmallisena pitäisin Saunasaaren reviiriä, sillä sen poikastuotto on ollut todella huono, johon todennäköisesti on vaikuttanut Antinniemen rantarakentamisen johdosta lisääntynyt liike järvellä ja moottoriveneily.

RANTAYLEISKA-AVAEHDOTUKSEN TARKASTELU

Kunnan rantakaavaehdotuksessa mainitaan, että Tornatorin Suuri Paljärven rantarakennuspaikoista on siirretty kaksi uutta lomarakennuspaikkaa muille ranta-alueille; yksi Vasarille ja toinen Vääräjärvelle.

Alla ovat huomautuksessamme esitetyt muunnetun rantaviivan laskentaperusteet ja rantarakennuspaikkojen määrät luontoarvoja omaavilla alueilla.

Muunnettu rantaviiva Suuri Paljärvellä

Taulukkoon 1 on koottu Suuri Paljärven ranta-alueet muunnetun rantaviivan määrittämiseksi. Muuntokertoimet rantaviivan osille saadaan Ympäristöministeriön ohjeistosta, jossa *ranta mitataan 1:20 000 kartalta yleispiirteisesti siten kuin tilanne loma-asuntojen kannalta todella on*. Ohjeistossa on esimerkkikuva (liite 5), jonka avulla määritetään rantaviivan muuntokertoimet kapeiden lahtien, niemien, kannaksien, salmien, saarien, vastarantojen ja rakennettujen tonttien rannoille.

Muunnetuksi rantaviivan pituudeksi saatiin 6747,5m ja koska järvellä on 31 rakennettua rantarakennuspaikkaa, **saadaan tämänhetkiseksi tiheydeksi 4,59 rakennuspaikkaa/muunnettu rantaviivakilometri**. Eli tästä näemme, että järvellä on jo ylitetty mitoituspirstana käytetty arvo, joten lisärakentamista ei tulisi sallia.

Jotta maanomistajien tasapuolinen kohtelu toteutuisi, tarkastelen tilannetta niiden maanomistajien osalta, joille kaavassa tulee lisää rantarakennuspaikkoja.

Tornator Oy

Muunnettu rantaviiva 4132,5m, josta rakennuspaikkojen määräksi saadaan $4,1325 \cdot 3 = 12,3975$ rakennuspaikkaa. Koska Tornator on jo aiemmin käyttänyt 10 rakennuspaikkaa, rantarakennuspaikkojen määräksi saadaan 2,3975, joka pyöristetään **2 rantarakennuspaikaksi**.

Kunta on rantakaavaehdotuksessaan siirtänyt 2 uutta rantarakennuspaikkaa pois Suuri Paljärveltä **joten** Tornatorille **ei** jää järvelle **uusia rantarakennuspaikkoja**.

Hellsten

Muunnettu rantaviiva 1605m (sisältää rantaviivaa Kärppälampi, Ruunalampi), josta rakennuspaikkojen määräksi saadaan $1,605 \cdot 3 = 4,815$ rakennuspaikkaa. Koska Hellsten on jo aiemmin käyttänyt 6 rakennuspaikkaa, **ei uusia rantarakennuspaikkoja muodostu**.

Saukkola

Muunnettu rantaviiva 870m (sisältää rantaviivaa Ylinen, Pahalampi), josta rakennuspaikkojen määräksi saadaan $0,870 \cdot 3 = 2,61$ rakennuspaikkaa, joka pyöristetään **3 rantarakennuspaikaksi**.

Koska Saukkolalla ei aiemmin ole ollut yhtään rantarakennuspaikkaa, on perusteltua sallia heille nuo rantarakennuspaikat, jotka aiemminkin jo hyväksytyt.

(Kaavoituksen alkuvaiheessa heille ehdotettiin suurempaa määrää, mutta he kieltäytyivät liian tiheästä mitoituksista ja vaativat luontoarvoja huomioon ottavaa mitoitusta, eli 3 ra/muunnettu rantaviivakilometri)

Suuri Paljärven muunnetun rantaviivan pituus							
Aloituskohdalla on Rantalalan tilan talon kohdalta Kuikkalahden suuntaan	<i>Ranta mitataan 1:20000 kartalta yleispiirteisesti siten kuin tilanne loma-asuntojen kannalta todella on.</i>						
Sijaintialue	Rantaviivan pituus m	Muunto-kerroin	Muunnettu pituus m	Muuntokertoimen peruste	Tornator muunnettu rv pituus m	Hellsten muunnettu rv pituus m	Saukkola muunnettu rv pituus m
Suolahti	100	0	0	Mutainen ruohikkoinen lahti alle 50m			
	80	0,25	20	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan 100-150m			
	120	0,5	60	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m		60	
Mustaniemi	150	0,75	112,5	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan 200-300m	112,5		
	180	0	0	SVE alue, kapea salmi		0	
	200	0,5	100	Vastaranta 100-200m		100	
Ruunlahti	100	0	0	Lahdenpoukama, vedenalaisia lähteitä, leveys alle 50m		0	
	80	0,25	20	Vastaranta alle 100m		20	
	150	0,5	75	Vastaranta alle 200m		75	
	150	0,5	75	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan/vastarantaan alle 200m		75	
Antinniemi	180	0,75	135	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan 200-300m	135		
	100	1	100			100	
	120	0,75	90	Vastaranta 200-300m		90	
	100	0,75	75	Niemen leveys 100-150m		75	
Naatlahti	200	1	200		200		
	170	0,75	127,5	Vastaranta 200-300m	127,5		
	100	0	0	Mutainen erittäin matala ja vesikasvillisuuden peittämä		0	
Kuikkalahti	270	0	0	Mutainen erittäin matala ja vesikasvillisuuden peittämä, kapea niemi ja lahti		0	
	200	0,75	150	Vastaranta 200-300m			150
Riihlahti	100	0,25	25	Alle 100m lahti			25
	350	0,75	262,5	Vastaranta 200-300m			262,5
Vennänniemi	130	1	130				130
	250	0,5	125	Vastaranta 100-200m			125
Hoikansalmi alku	150	0,25	37,5	Vastaranta alle 100m, kapea salmi			37,5
Hoikansalmi	400	0	0	Kapea salmi			0
Mustalahti	250	0,25	62,5	Vastaranta alle 100m, kapea salmi			62,5
	350	0	0	Mutainen matala ja ruohikkoinen lahti johon laskee puro, rannassa pesii uhanalainen Ruisräikkä			0
	120	0,25	30	Kapea lahti alle 100m			30
	50	0	0	Ruohikkoinen lahdenpoukama johon laskee puro			0
	170	0,5	85	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m	85		
	250	0,25	62,5	Kapea salmi alle 100m		62,5	
Hoikansalmi	700	0	0	Kapea salmi ja jyrkkä kallioalue rannassa		0	
Oravaniemi	150	0,25	37,5	Kapea niemi, kapea lahti			37,5
	70	0,25	17,5	Kapea lahti alle 100m		17,5	
Kierniemi	400	0	0	Kapea niemi ja kapea soistunut lahti			0
	170	0	0	Kuikan pesimälahti			0
	70	0,75	52,5	Vastaranta 200-300m			52,5
	130	1	130				130
Kynäsaari	100	0	0	Kapea salmi			0
	150	1	150				150
Litsaaren takana oleva ranta	300	0,5	150	Vastaranta 100-200m			150
	150	1	150				150
	70	0,75	52,5	Vastaranta 200-300m			52,5
	100	0,5	50	Kapea lahti			50
	30	0,5	15	Vastaranta 100-200m			15
Ritolahti	40	0,5	20	Vastaranta 100-200m			20
	200	0	0	Kapeita lahtia ja niemiä			0
Kolleikonmäki	250	0,75	187,5	Vastaranta 200-300m			187,5
	180	1	180				180
	100	0,75	75	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan 200-300m			75
	150	0,5	75	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m			75
	140	0,25	35	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 100m			
Kaupinniemi	100	0,75	75	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan 200-300m			
	150	0,5	75	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m			
	70	0,25	17,5	Alle 100m lahti			
	120	0	0	Kapea lahti, tie rannassa			
	70	0,25	17,5	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 100m		17,5	
	70	0,5	35	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m		35	
	70	1	70			70	
Lavasaaret	150	0,5	75	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m			75
	250	0,5	125	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m			125
	400	0,5	200	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m			200
Pitkälähti	250	0,25	62,5	Kapea lahti alle 100m			62,5
Lahdenlampi	400	0	0	Kapea harjualue, harjensuojelualue			
Torpanharju	300	0,5	150	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m			
Torpanlampi	400	0	0	Kapea harjualue alle 50m, harjensuojelualue			0
	200	0,5	100	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m			100
	500	0	0	Kapea niemi ja lahti alle 50m			
	200	0,5	100	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m			
Pitkälähti	500	0,25	125	Kapea lahti alle 100m			
	150	0	0	Kapea salmi alle 50m			
	70	0,25	17,5	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 100m			

Paljoki	100	0	0	Kapea lahti, Paljoki alkaa lahdesta			
	70	0	0	Kapea niemi alle 50m			
	100	0,5	50	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m		25	
Kemppisenlahti	200	0,75	150	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan 200-300m		150	
	100	0	0	Kapea niemi alle 50m		0	
	200	0,75	150	Vastaranta 200-300m		150	
	70	0	0	Pesimäsaari alle 50m		0	
Pentinniemi	80	0,25	20	Kapea salmi alle 100m		20	
	500	0	0	Kapea salmi, pienten luotojen kirjoma ranta-alue		0	
Honkaho	200	1	200			200	
	100	0	0	Siirtolohkare rannassa, lintujen pesimäpaikka, kapea niemi alle 50m		0	
	470	1	470			470	
Pitkänieni	250	0	0	Kapea kalliainen niemi ja lahti alle 50m			
	80	1	80				
Holpasen niemi	80	0	0	Kapea kalliiniemi alle 50m			
	300	1	300				
	180	0,75	135	Vastaranta 200-300m			
			0				
Saunasaari	200	0,5	100	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m		100	
			0			0	
Litsaari	70	1	70			70	
	200	0,5	100	Vastaranta 100-200m		100	
			0			0	
Pentinsaari	120	0,25	30	Vastarannan pesimäluodot alle 100m		30	
	220	0,5	110	Etäisyys toiseen rakennuspaikkaan alle 200m		110	
			0			0	
Järven rantaviivan pituus	17280						
Muunnetun rantaviivan pituus			6747,5			4132,5	922,5
				Tornator			
				Kunnan hyväksymän mitoituskannan mukaan laskettuna			
				(3 rakennuspaikkaa/muunnettu rantaviivakilometri)			
				saadaan 12,3975 rakennuspaikkaa, joista Tornator on jo			
				käyttäneet 10 rakennuspaikkaa, eli uusia rantarakennuspaikkoja			
				tulee käytettäväksi 2,3975, joka pyöristetään 2 rantarakennuspaikkaan.			
Ruunlampi	150	0	0	Kapea lahti alle 50m		0	
	80	0,25	20	Etäisyys vastarantaan alle 100m		20	
	150	0,5	75	Etäisyys vastarantaan alle 200m		75	
Kärpänlampi	200	0	0	Tie rannan välittömässä läheisyydessä, kapea kannas toiseen vesistöön			
	150	0,5	75	Vastaranta alle 200m		75	
	500	0,5	250	Vastaranta alle 200m		250	
	100	0,75	75	Vastaranta 200-300m		75	
	100	0,5	50	Vastaranta alle 200m		50	
	250	0,25	62,5	Vastaranta alle 100m		62,5	
	150	0,5	75	Vastaranta alle 200m		75	
Muunnettu rantaviivan pituus							1605
				Hellsten			
				Kunnan hyväksymän mitoituskannan mukaan laskettuna			
				(3 rakennuspaikkaa/muunnettu rantaviivakilometri)			
				saadaan 4,815 rakennuspaikkaa, joista Hellsten on jo			
				käyttäneet 6 rakennuspaikkaa, eli uusia rantarakennuspaikkoja			
				ei enää muodostu.			
Ylinen	250	0,5	125	Vastaranta alle 200m			125
	130	0,75	97,5	Vastaranta 200-300m			97,5
Pahalampi	70	0	0	Kapea lahti alle 50m			0
	80	0,25	20	Vastaranta alle 100m			20
	180	0,5	90	Vastaranta alle 200m			90
Muunnettu rantaviivan pituus							870
				Saukkola			
				Kunnan hyväksymän mitoituskannan mukaan laskettuna			
				(3 rakennuspaikkaa/muunnettu rantaviivakilometri)			
				saadaan 2,61 rakennuspaikkaa, joka pyöristetään 3 rakennuspaikaksi			

Taulukko 1

Koska Suuri Paljärvi on alueen (tutkimus liite 3) tärkein järvi kuikan kannalta, on muuntokertoimien määrittämisessä kiinnitetty erityistä huomiota ranta-alueiden sijainteihin ja muotoihin.

Tarkastelu ja perustelu sille, että Tornatorille ei tule osoittaa lisää rantarakennuspaikkoja

Kaavoituksen edellisessä vaiheessa toimme esille liian tiheästi kaavoitettuja alueita (muutosesitys rantakaavaan liite 4) kuten esimerkiksi Aholampi, Kauklampi, Ylinen ja Kaituri. Rantarakenuspaikkojen määrä muunnetulle rantaviivakilometrille Aholammella on 9,3,

Kauklammella 8,4, Ylisellä 11,0 ja Kaiturilla 13,5. Näiden lisäksi laskimme vielä Jouhtjärven muunnetun rantaviivan pituuden ja saimme tiheydeksi 9,6.

Järven kaavoituksen kokonaistiheyden tulee pysyä kaavoitusmääräysten mukaisessa arvossa (5ra/muunnettu rantaviivakilometri). Perustelun pohjana käytän liitteessä 4 sivulla 2 esitettyä mitoituksen vertailutaulukkoa vahvistetuissa kaavoissa ja KHO:n ratkaisuja liite 4 sivut 3-4. Rantarakennuspaikkojen laskennallista siirtoa järveltä toiselle ei voida sallia suurille maanomistajille, koska siitä saadaan suhteetonta hyötyä pieniin maanomistajiin verrattuna (liite 4 sivut 5-6).

Tornatorin uusia tontteja Aholammella (17), Jouhtjärvellä (15) ja Ylisellä (11) on yhteensä **43**. Kun käytetään **oikeaa maksimi mitoitusnormia 5ra/muunnettu rantaviivakilometri**, saadaan tonttien määräksi Aholammella 7,54, Jouhtjärvellä 7,31 ja Ylisellä 3,94 eli yhteensä 18,79 rakennuspaikkaa, joka pyöristetään **19** rakennuspaikkaan (taulukko 2). Tästä näemme selkeästi miten Tornator on saanut jo kolmen järven alueella suhteettomasti ylimääräisiä (**24**) rantarakennuspaikkoja virheellisen mitoituksen johdosta. Mikä mahtaa olla tilanne lukemattomien muiden järvien osalta?

	Muunnettu rantaviiva	Tiheys 5ra mukaan laskettuna	Aiemmat rakennuspaikat	Uudet rakennuspaikat	Tornatorin saamat uudet rakennuspaikat vahvistetussa kaavassa
Aholampi	1707,5m	8,54	1	7,54	17
Jouhtjärvi	1462,5m	7,31	0	7,31	15
Ylinen	1187,5m	5,94	2	3,94	11
Yht.				19	43

Taulukko 2

Kaavamerkinnot Suuri Paljärvellä

Pentinsaari ja Lavasaarten ympäristö on maisemallisesti ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittävä alue, joten se tulee merkitä kaavaan **SV** (suojavyöhyke) -merkinnällä. Suojavyöhykkeeltä ei saa kaataa puita eikä rakentaa, alue tulee säilyttää nykytilassaan.

Saunasaari tulisi jättää nykytilaansa kuikkaparin pesimäreviirin ja sijaintinsa takia. Saari rajoittuu kapeaan salmeen jossa on SVE merkintä. Saunasaari tulisi merkitä kaavaan **SV** (suojavyöhyke) -merkinnällä, jolloin puiden kaataminen sieltä ja rakentaminen olisivat kiellettyjä.

Naatlahti – Kuikkalahti alue tulee merkitä **SVE** -merkinnällä, koska alue on valkoselkätikan, pohjantikan ja muiden tikkalintujen pesimä- ja ruokailualueita, sekä kuikan pesimä- ja ruokailualueita. Alueen suojeluneuvottelut ovat vireillä ja alue tulee liittymään suurempaan METSO – ohjelman suojelukokonaisuuteen.

Mustalahti – Hoikansalmi alue tulee merkitä **am** -merkinnällä, sillä kapea salmi paikoin jyrkän kalliorannan vuoksi on maisemallisesti merkittävä. Alue tulisi säilyttää nykytilassaan ja rantavyöhykkeen metsiä ei saisi hakata vaan rantavyöhykkeellä tulisi olla suojavyöhyke (70...50m).

Oravaniemi – Kierniemi – Kynäsaari alue on maisemallisesti merkittävä kapeiden niemien ja lahtien kirjoma alue, kuikan ja muiden vesilintujen tärkeä pesimäalue. Alue tulee merkitä **SVE** -merkinnällä. Rantavyöhykkeellä tulisi olla erityinen suojavyöhyke (70...50m).

Litsaari on maisemallisesti merkittävä harjusaari. Saaren itäkärjen luoto ja eteläpuolella olevan kapean salmen luodot ovat merkittäviä vesilintujen pesimäalueita. Saaren erottaa mantereesta kapea salmi, joka on kuikan tärkeää pesimä- ja ruokailualueita. Alue tulee säilyttää nykytilassaan. Alue tulee merkitä **SVE** -merkinnällä ja rantavyöhykkeellä tulee olla erityinen suojavyöhyke. Saaren puustoa tulee säilyttää harjusaaren maisemallisen luonteen mukaisena.

Pitkälähti - Lahdelampi – Torpanharju -harjualue kuuluu harjijensuojeluohjelmaan, joten se tulee jättää rantarakentamisen ulkopuolelle. Alue on myös maisemallisesti merkittävä alue, jonka puustoa ei saa hakata rantavyöhykkeeltä. Alue on merkittävä **ah** -merkinnän lisäksi **SV**-merkinnällä eli ranta-alueelle tulee jättää suojavyöhyke.

Koko Suuri Paljärvi on merkittävä kaavaan **hiljaisena alueena**

Koska Ruokolahdella ei ole yhtään hiljaiseksi luokiteltua aluetta niin esitämme Suuri Paljärven monimuotoista ja merkittävää luontoaluetta hiljaiseksi alueeksi.

On tärkeää, että kunnan alueella on hiljaisiksi alueiksi luokiteltuja luonnonrauha-alueita, sillä hiljaisuus on tänä päivänä häviävä luonnonvara. Tällaiselle alueelle ei tule sallia esim. moottoriveneilyä tai moottorikelkkailua. Viittaus Poitsilanmaan Luontoyhdistys Kuikka ry:n tekemä muutosesitys rantayleiskaavaan 23.3.2005.

- Merkintäehdotus: **(H)** Hiljaiset ja vähämeluiset alueet, **(LRA)** Luonnonrauha-alueet

Suuri Paljärven vielä rakentamaton ranta-alue tulee merkitä **SV** -merkinnällä 25m:n vyöhykkeeltä, jolta puiden kaataminen on kiellettyä. Maisemallisesti merkittävillä alueilla vyöhykkeen leveys tulee olla suurempi, jotta maisemalliset arvot voidaan turvata (70...50m)

Rantametsän suojavyöhykkeen soveltamisessa on käytetty METSÄNTUTKIMUSLAITOKSEN tutkimustuloksia. Kivalon Koivikkoniemen tutkimuksessa on määritetty rantametsän suojavyöhyke seuraavasti: *Rantametsät ovat maiseman, monikäytön, luonnon monimuotoisuuden ja riistan vuoksi tärkeitä kohteita. Hakkuiden yhteydessä rannan lähituntumassa oleva puusto säilytetään hakkaamattomana tai lähes täystiheänä. Rannan tuntumassa suositaan lehtipuita. Maiseman avaamiseksi voidaan tehdä varovaisia hakkuita. Tässä kohteessa ranta-alue on säästetty hakkuilta noin 70 metrin leveydeltä. Riistalle on jäänyt sen tarvitsema elinympäristöä ja reuna-alueita. Maisema on järveltä katsoen kaunis ja eheä säilyttäen näin luonnon monimuotoisuuden arvot.*

Lisätietoja Kivalon Koivikkoniemen tutkimuskohteesta antaa metsäntutkimuslaitos

METLA

Rovaniemen tutkimusasema

PL 16/Eteläranta 55

96301 Rovaniemi

RANTAYLEISKAVAEHDOTUKSEN MUUT KOHTEET

Kohde numero 291, Alajokivarressa (Niittulammen ja Keskimmäisen välillä)

Rantayleiskaavaehdotuksen (sisäjärvialueet) kohde 291 sijoittuu pienvesistön (Alajoki = Niittulammen – Keskimmäisen välinen puro) rantaan. Tulisi tutkia, onko pienvesistön rannalle rakentaminen tarkoituksenmukaista, ts. toimitaanko siinä vastoin muualla rantayleiskaava-alueella noudatettuja periaatteita. Lähellä luonnontilaa oleva puro on mm. uhanalaisen (NT = silmälläpidettävä, uhanalaisuuden syynä ja uhkatekijänä häirintä ja liikenne) koskikaran talvehtimisaluetta.

LOPPUYHTEENVETO

Suuri Paljärven alue on todettu luonnonsuojelullisesti merkittäväksi alueeksi luontokartoituksissa ja kuikkakannan seurantatutkimuksessa 2002 – 2006. Tämän lisäksi alueen merkittävyyttä lisää se, että ympäristöministeriö on todennut METSO – suojeluhankkeen yhteydessä alueen olevan valtakunnallisestikin merkittävän. Kaavoituksella tulee tukea suojelualueen toteutumista ja pidättäytyä lisärantarakentamiselta kuten on toimittu Kytösen saaren osalta sen saadessa suojelun METSO – suojeluhankkeen kautta.

Kaavamerkinnoissä tulee järvi merkitä luonnonsuojelullisesti arvokkaaksi alueeksi ja suojeltava vielä rakentamattomana pysyneet rannat. Maisemallisesti merkittävät alueet rantavyöhykkeellä tulee suojella metsähakkuilta.

Asiatuntijatuki:

Rantakaavaehdotuksen tarkastelussa on käytetty apuna asiantuntijoita, joilla on kokemusta rakentamisen, kaavasuunnittelun, luontovaikutusten sekä ympäristövaikutusten arvioinneista.

Erityisasiantuntijatuki:

Helsingin kaupungin ympäristökeskus

Ympäristötarkastaja

Raimo Pakarinen

-luonnonvaraiset eläimet, maankäytön suunnittelun luontovaikutukset

Raimo Pakarinen puoltaa kuikkakannan seurantatutkimuksen ja selvitysten pohjalta esittämäämme ”3 rakennuspaikkaa/muunnettu rantaviivakilometri” -mitoituserustetta.

Pakarisella on pitkä kokemus kaavoitukseen liittyvistä luontoselvityksistä ja vaikutusten arvioinneista. Lisäksi hänellä on pitkä kokemus kuikkalintuihin liittyvästä tutkimuksesta.

Tekemäni kuikkakannan seurantatutkimuksen pohjana olen käyttänyt Raimo Pakarisen Pro gradua SUOMEN KUIKKAKANNAN TILA, sekä Helsingin yliopiston eläinmuseon julkaisua LINNUSTONSEURANNAN HAVAINNOINTIOHJEET; MONITORING BIRD POPULATIONS IN FINLAND: A MANUAL.

Liitteet 1-5

Lappeenrannassa 12.12.2007

Poitsilanmaan Luontoyhdistys Kuikka ry

Juha Juuti, puheenjohtaja

Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry

Kimmo Saarinen, puheenjohtaja

Raija Aura, sihteeri